

[Aksel Larsen.]

sat at diskutere dette spørgsmål. Det, det drejede sig om dengang, var, at der var almindelig enighed i regeringen og imellem alle partier, og alle havde forpligtet sig til at søge snarest muligt at få nyvalg til kommunerne, fordi man ikke kunne være tilfreds med de kommunale råd, der var blevet sammensat under tyskertiden med dens illegale forhold. Så stillede socialdemokraterne ved tredje behandling et eller andet mærkværdigt forslag om, at de kommunale råd kun skulle fungere i to år, og derefter steg den socialdemokratiske ordfører op og sagde: nu er vi heldigvis fornærmede, nu vil vi slet ikke have kommunalvalg i foråret 1946. Derfor stemte de imod. Det er ganske klart. Vi derimod ønskede de kommunale valg, og derfor stemte vi for dem.

Hvad iøvrigt angår spørgsmålet om valgret, grundlovsændring o.s.v., er det meget godt at gentage, at glipper det med grundlovsændringerne, kan man komme igen med de 21 år, og ministeren lover nu personlig, at det kan jeg være sikker på. Jeg ville meget gerne fæste lid til løftet, men vi fik ved første behandling, som jeg her har citeret, et ubetinget løfte fra den højtærede minister om, at han ville ikke tabe pusten, at det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft kunne sove roligt om natten, for han ville stå fast ved de 21 år — så jeg beklager meget, at erfaringen siger mig, at man skal være forsigtig med at stole på den slags løfter.

Det, der er kendsgerningen, er, at man ved det såkaldte grundlovsforlig har solgt 21 års valgretsalderen og er gået ind for 23 års valgretsalderen. Og hvis man når et grundlovsforlig, skal valgretsalderen til kommunalvalgene og menighedsrådsvalgene læses fast i forfatningen. Hidtil har man kunnet bruge dem som en murbrækker for nedsættelse af valgretsalderen til rigsdagen. Det bliver man forhindret i i fremtiden. Det, der står fast, er, at man undlader at gøre det, man kunne gøre, nemlig at give ungdommen valget, når de er 21 år, til de kommunale råd og til menighedsrådene og give dem det nu. Så var man sikker på — det har både socialdemokratiet, de radikale og navnlig det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard meget sagkyndigt bevist —, at modstanden mod 21 års valgretsalderen ville smuldre bort. Det kunne man have gjort, men man gør det ikke. Man bøjer sig i stedet for for venstre og siger: 23 år, og så træffer man aftale om, at man skal søge at nå til en forfatningsrevision, men man

har ingen som helst garanti for, at man når en sådan. Det eneste, der er sikkert efter forfatningsforliget, er, at der bliver vedtaget ikke 21 års valgretsalder til menighedsrådene, men 23 års valgretsalder, og det hjælper den højtærede kirkeminister med til.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Jeg tror ganske bestemt, at de kommunale valg var kommet i 1946, uanset om det kommunistiske parti havde stemt for eller imod dengang. Jeg tror, det ærede medlem, der er så stiv i teorierne, skulle have holdt fast dengang og også dengang have demonstreret sin kærlighed til 21 års valgretsalderen, men dengang gjaldt det 25 år. Det ærede medlem glemmer at tale om den anden side af medaillen ved den aftale, der nu er i gang. Det er rigtigt, at vi foreløbig ikke er kommet længere end til 23 års valgretsalder, men det ærede medlem burde rettelig pege på det, vi vinder ved aftalen, nemlig at vi samtidig får valgretsalderen til alle de offentlige råd slået ned til 23 år, altså fra 25 år, som den nu er til folketinget, og fra 35 år, som den nu er til landstinget.

Anden næstformand (Victor Larsen): Det ærede medlem hr. Aksel Larsen har ordet for en kort bemærkning.

Aksel Larsen: Jeg vil bede den højtærede kirkeminister forklare mig, hvorfor i alverden vi i december 1945 skulle have stemt imod, at der skulle være kommunalvalg i 1946. Må jeg bede ministeren forklare mig, hvorfor vi skulle have gjort det, for det har ministeren ikke gjort.

Den højtærede minister siger, at man skal huske på, hvad vi vinder ved forliget, nemlig at valgretsalderen sættes ned til 23 år ved alle offentlige valg. Det er urigtigt. Vi taber det ved forliget, at valgretsalderen ikke sættes ned til 21 år ved kommunalvalg og menighedsrådsvalg, men til 23 år. Så får vi en højst usikker chance for, at der måske kommer en forfatningsrevision ad åre, hvorved valgretsalderen til rigsdagen sættes ned til 23 år. Vi får en usikker chance for det. Det er ikke rigtigt, hvad den højtærede kirkeminister sagde, at ved forliget opnår vi, at valgretsalderen ved alle offentlige valg bliver 23 år.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Når det ærede medlem spørger, hvorfor det kommunistiske parti i 1945 skulle have stemt imod forslaget om kommunale valg afholdelse i 1946, skal jeg svare: fordi også ved den lejlighed var spørgsmålet om valgrets-